

החוג למדע האחיות (Nursing)
בית הספר למקצועות הבריאות
הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גר"י
אוניברסיטת תל אביב

התכנית הכללית

תדריכים לשנה ד'
תשפ"ו (2025-2026)

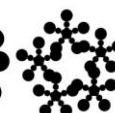
המחקר
של היום -
רפואת המחר

התכנית הכללית לתואר ראשון במדעי האחיות

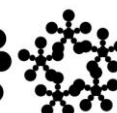
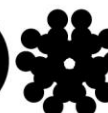
תדריכים לשנה ד'

תשפ"ו (2025-2026)

תוכן העניינים

עמוד	נושא
3	איכות ובטיחות הטיפול באחיות (0162.3152)
7	כלכלת בריאות (0162.3153)
10	ניהול הטיפול באחיות (0162.3154)
15	אחיות ומשפט (0162.4101)
20	סמינר מחקר בסיעוד (0162.4122)
25	התנסות קלינית מתקדמת – חטיבה עליונה (0162.4128)
28	פרויקט בריאות בקהילה (0162.3161/2)

מספר הקורס 0162.3152

איכות ובטיחות הטיפול באחיות

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	תשפ"ו, שנה ד', סמסטר א', יום ה'
שעות:	08:00-10:00 ; 10:00-12:00
מרצה:	ד"ר לירון מרקוביץ
שעות קבלה:	ימי חמישי, בתיאום מראש
דוא"ל:	lironmarko@tauex.tau.ac.il

רציונל

בטיחות הטיפול הינה חובה מקצועית של המטפלים ושל כל ארגון בשירותי הבריאות. אחריות הארגון הרפואי, על מכלול אנשי הצוות, לדאוג למניעת כשלים העלולים לפגוע במטופל במהלך אשפוזו או ביקורו במרפאה. יישום המחויבות לבטיחות מתבטא בשילוב של תהליכי למידה והפקת תובנות בעקבות אירועי טעות וכמעט טעות, צמצום כשלים על ידי בניית תרבות ארגונית המחויבת לבטיחות ומחויבות ארגונית ומקצועית לטיפול ממוקד לקוח.

לאחות תפקיד חיוני בהבטחת טיפול איכותי ובטוח. האחות נדרשת לרף מיומנות מקצועי גבוה, עדכני ומבוסס ראיות, המאפשר זיהוי, טיפול ומניעה של כשלים באבטחת בטיחות.

מטרות הקורס

מטרות הקורס הן להקנות:

1. ידע ותיאוריות עדכניות בתחום איכות ובטיחות הטיפול
2. ידע בתחום קידום בטיחות המטופל, איכות הטיפול ושיפור תוצאי הבריאות וטיפול ממוקד לקוח
3. ידע בשיטות לזיהוי ואיתור מוקדם של כשלים ארגוניים
4. ערכים של תרבות ארגונית הממוקדים בבטיחות ואיכות הטיפול

יעדי הקורס

בסוף הקורס הסטודנטים:

1. יסבירו את הסיבות והתהליכים שהובילו לפיתוח תהליכי איכות ובטיחות הטיפול
2. יגדירו את המרכיבים המקצועיים של תהליכי איכות ובטיחות הטיפול
3. יפתחו גישה מערכתית לנושא בטיחות הטיפול
4. יכירו תהליכים שיטתיים לניתוח ובירור אירוע חריג בטיפול הסיעודי ויישום המלצות
5. יתנסו בניתוח שיטתי של אירועים חריגים בתחום הטיפול הסיעודי

שיטות הוראה

הקורס הינו קורס פרונטלי. במקרה של עדכון ההנחיות, תיתכן הוראה מרחוק (זום). עדכונים יועברו בהתאם. ישנה חובת קריאה של נהלים מקצועיים ו/או מאמרים כפי שמפורט ברשימת ספרות חובה.

נושאים

- מושגי יסוד בבטיחות ואיכות הטיפול, ניהול סיכונים ברפואה.
- מודלים וכלים לבניית תרבות ארגונית לבטיחות ואיכות הטיפול, כגון: טיפול ממוקד לקוח (המטופל במרכז), עבודת צוות ושיתופי פעולה, עשייה מבוססת ראיות, שיפור איכות ובטיחות הטיפול.
- עקרונות ויישום של מדדי איכות ברפואה, והשפעתם על בטיחות הטיפול.
- ניהול סיכונים ברפואה: טעויות וכמעט טעויות, הגישה המערכתית לטיפול בכשלים, דיווח ובירור אירועים חריגים ולרבות ניהול תחקיר, למידה, הסקת מסקנות ויישום הלקחים.
- תהליכי אקדמיטציה והשפעתם על בטיחות הטיפול.

דרישות הקורס

- קריאת חובה בהתאם לרשימת הקריאה
- נוכחות בשיעורים הפרונטליים על פי התקנון (מינימום 80%).
- ביצוע תרגילים במהלך הקורס.
- ההשתתפות בשיעורים היא תנאי לגשת לבחינה המסכמת.

דרישות קדם

אין

ציון

- מבחן מסכם המתבסס על החומר הנלמד – 80%.
- ציון עובר: 60
- 2 מטלות קורס - 20%. (כל מטלה 10%). המטלה תעסוק בניתוח אירועים על פי המודלים והגישות השונות שיילמדו במהלך הקורס. ציון התרגילים ישוקלל בציון הסופי רק בציון עובר בכל אחד מהם.

קריאת חובה

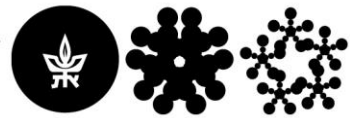
- אתר משרד הבריאות
- אגף איכות ובטיחות
- המערך לבטיחות הטיפול
- חוזרים ונהלים של משרד הבריאות (פורסמו באתר המשרד):
- חוזרי מנכ"ל -
 - 7/2009 התחלת ביצוע פרויקט מדדי איכות בבתי החולים בישראל
 - 09/2011, אירועי בל יקרו
 - 6/2013 שיפור חוויית המטופל במערכת הבריאות
- חוזרי מינהל רפואה -
 - 35/2012 היחידה לבטיחות הטיפול בבית חולים, מבנה ותפקידים
 - 28/2012 תהליך אקדמיטציה/ הסמכה בבתי חולים כלליים
 - 10/2013 פיקוח ובקרה בקופות החולים
 - 48/2013 היחידה לבטיחות הטיפול וניהול סיכונים בקופת חולים, מבנה ותפקידים

- 22/2014 התכנית הלאומית למדדי איכות בבתי חולים – מעקב וליווי
- 2/2021 חובת הודעה של מוסד רפואי על אירועים מיוחדים
- חוזרי מינהל סיעוד -
- 151/19 תהליך העברת משמרת "מקל" - במערך האשפוז והקהילה
- חוזרי חטיבת המרכזים הרפואיים הממשלתיים -
- 3/2017 סיורי בטיחות במרכזים הרפואיים הממשלתיים
- **תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (מדדי איכות ומסירת מידע), תשע"ב-2012**
- בן שושן, ד. (2013). מתודולוגיה ללמידה ארגונית מאירועים חריגים (תחקיר). המערך לבטיחות הטיפול, מינהל איכות ושירות. פורסם באתר משרד הבריאות.
- משרד הבריאות (2024) [התכנית הלאומית למדדי איכות בתי חולים כלליים וגריאטריים, בתי חולים לבריאות הנפש, טיפות חלב ושירותי חירום \(מד"א וחברות אמבולנסים\) - דוח מסכם לשנים 2013 - 2023](#)
- משרד הבריאות (2025) [התוכנית הלאומית למדדי איכות בטיפות חלב מדדי איכות לשנים 2015-2025](#)
- [משרד הבריאות, התוכנית הלאומית למדדי איכות לרפואת הקהילה בישראל.](#)
- החברה לבטיחות הטיפול וניהול סיכונים ברפואה – נסב"ר. (2022). [הפקת תובנות מאירועים חריגים, ההסתדרות הרפואית בישראל.](#)
- Bravo, K. & Ryan, B. (2016). Nursing Strategies to Increase Medication Safety in Inpatient Settings. *Journal of Nursing Care Quality*, 31(4), 335-341
- Dittman, K., & Hughes, S. (2018). Increased nursing participation in multidisciplinary rounds to enhance communication, patient safety, and parent satisfaction. *Critical Care Nursing Clinics*, 30(4), 445-455.
- Lee, S. E., Scott, L. D., Dahinten, V. S., Vincent, C., Lopez, K. D., & Park, C. G. (2019). Safety culture, patient safety, and quality of care outcomes: A literature review. *Western journal of nursing research*, 41(2), 279-304
- Ovretveit, J; Zubkoff, L; Nelson, E.C; Frampton, S; Knudsen, J.L; and Zimlichman E. (2017). Using patient-reported outcome measurement to improve patient care. *International Journal for Quality in Health Care*, 1-6.
- the OECD Health Division (2018). Measuring Patient Safety - Opening the Black Box
- Whiteman, K., Yaglowski, J., & Stephens, K. (2021). Critical thinking tools for quality improvement projects. *Critical Care Nurse*, 41(2), e1-e9. doi:https://doi.org/10.4037/ccn2021914
- Woodier, N., Burnett, C., & Moppett, I. (2023). The Value of Learning From Near Misses to Improve Patient Safety: A Scoping Review. *Journal of Patient Safety*, 19(1), 42-47. DOI: 10.1097/PTS.0000000000001078

קריאה מומלצת

- פייגין, מ., חלמיש-שני, ט., קפלן, ע. (2004). ניהול סיכונים ברפואה. אוניברסיטת תל אביב: הוצאת רמות
- ברזיס, מ., כהן, מ., פרנקל, מ., חניץ, ד. (2012). אתגרים וחסמים בקידום האיכות בשירותי הרפואה. הרפואה, 132-135, (3)151
- בר-רצון, ע., דרייזר, י., וירטהיים, א., פרלצו, ל., גרומן, ק., רוזנבוים, ז., דודסון, א. (2011). אקרדיטציה של בתי חולים – ניסיון שירותי בריאות כללית. הרפואה, 130-134, (4)150

- דוח מבקר המדינה, דוח 62. (2012). תביעות רשלנות רפואית, ביטוח, ניהול סיכונים והדין המשמעותי במערכת הבריאות, עמודים 195-227.
- ח. הרשקו (2016). סיכומי דוחות של 100 ועדות בדיקה – הפקת לקחים מאירועים חריגים. נציבות קבילות הציבור למקצועות הרפואה, אגף השירות, מינהל איכות, שירות ובטיחות, משרד הבריאות.
- ארגז כלים למניעה והתמודדות עם שחיקה בקרב עובדי מערכת הבריאות, 2018 (אתר משרד הבריאות).
- משרד הבריאות - התכנית האסטרטגית לצמצום אי שוויון בבריאות 2017-2020.
- מפגשים בעולם הבריאות: מטפל, מטופל ומה שביניהם, 2019. עורכים: ס. שפרן תקווה, י. שמר, י. ווייס.
- Huang, Y., Li, X., Wilck, J., & Berg, T. (2012). Cost reduction in healthcare via Lean Six Sigma. In IIE Annual Conference. Proceedings (p. 1). Institute of Industrial and Systems Engineers (IIE).
- Sherwood, G. & Barnsteiner, J. (2017). *Quality and safety in nursing*. Wiley Blackwell: USA, New Jersey
- the OECD Health Division (2018): Measuring Patient Safety - Opening the Black Box. Table 5, 14.
- IHI Patient Safety Essentials Toolkit (2019). <http://www.ihl.org/resources/Pages/Tools/Patient-Safety-Essentials-Toolkit.aspx>
- Griffin FA, Resar RK. (2009). IHI Global Trigger Tool for Measuring Adverse Events (Second Edition). IHI Innovation Series white paper. Cambridge, Massachusetts: Institute for Healthcare Improvement. (Available on www.IHI.org)
- Ford, Y. & Heyman, A. (2017). Patients' Perceptions of Bedside Handoff: Further Evidence to Support a Culture of Always. *Journal of Nursing Care Quality*, 32(1), 15-24
- Hessels, A. J., Paliwal, M., Weaver, S. H., Siddiqui, D., & Wurmser, T. A. (2019). Impact of patient safety culture on missed nursing care and adverse patient events. *Journal of nursing care quality*, 34(4), 287-294.
- Jin, J., & Yi, Y. J. (2019). Patient safety competency and the new nursing care delivery model. *Journal of nursing management*, 27(6), 1167-1175.
- Kohn, L.T. (2000). *To Err Is Human: Building a Safer Health System. A systematic approach to improving patient safety (1st edition)*. Institute of Medicine: The National Academy Press. Available on-line at: <http://www.nap.edu/books/0309068371/html/>
- Patton, S. K., & Henry, L. J. (2019). Nursing students' experience with fall risk assessment in older adults. *Nursing & health sciences*, 21(1), 21-27.
- Weingart, S.N., Zhu, J. & Weisman, J.S. (2011). Hospitalized patient's participation and its impact on quality of care and patient safety. *International Journal of Quality Care*, 23(3), 269-277

0162.3153

כלכלת בריאות

שיעור, 2 ש"ס

מועד הקורס:	תשפ"ו, שנה ד', סמסטר א', יום ה'
שעות:	10:00-12:00 ; 08:00-10:00
מרצה:	ד"ר איתן ברודסקי
שעות קבלה:	בתיאום מראש.
דוא"ל:	eithanb@tauex.tau.ac.il

רציונל:

בעשורים האחרונים מערכת הבריאות בעולם ובישראל מתמודדת עם הצורך לנצל בצורה מושכלת את משאביה המוגבלים. מורכבותו של אתגר תפעולי ואתי זה נובע מהאמרה מתמשכת בעלויות הטכנולוגיה הרפואית, צמצום מקורות תקצוב והגדלת השיעור והמורכבות הרפואית של צרכני הבריאות. בספרות מתואר חוסר הלימה בין מוגבלות המשאבים לבין הציפיות גבוהות מאד מצד המטופלים לקבלת טיפול רפואי חדיש, איכותי וידידותי. במהלך הקורס נכיר את המונחים המרכזיים בתחום כלכלה וכלכלת הבריאות, באמצעותם ננתח את מצב מערכת הבריאות בישראל ונתעמק בדרכים להתמודדות מיטבית עם האתגרים העומדים בפניה.

מטרות הקורס

- הקניית מושגי יסוד בכלכלה ובכלכלת הבריאות.
- הכרת שוק הבריאות מנקודת מבט כלכלית בעולם המערבי ובישראל.
- חשיפה השיקולים הכלכליים לצד היבטי באיכות הטיפול במטופל ומשפחתו.

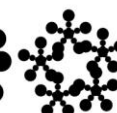
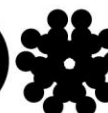
יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט:

- יכיר עקרונות בחשיבה כלכלית ומושגים בתחום.
- ידע לתאר את המרכיבים השונים במערכת הבריאות, האינטראקציות ביניהם והגורמים המשפיעים על כל אחד מהם.
- יבין סיבות וגורמים לכשלי שוק וכיצד הם באים לידי ביטוי במערכת הבריאות.
- ידע לתאר ולנתח כלים לעשייה סיעודית וניהולית במציאות כלכלית מורכבת.

שיטות הוראה ולמידה

- הרצאות פרונטאליות תוך התייחסות לספרות הקיימת בנושא (בהתאם להתקדמות בחומר הלימודי, ישולבו תכנים א-סינכרוניים להעמקת הידע בנושא קבלת החלטות בנוגע להכנסת טכנולוגיות ותרופות לסל הבריאות ונושא נגישות לשירותי הבריאות)

נושאי השיעורים

1. מערכת הבריאות בישראל. התשתית החוקית לפעילות מערכת הבריאות בישראל.
2. תפקידו של משרד הבריאות במערכת הבריאות בישראל.
3. מושגי יסוד בכלכלה (תיאוריות כלכליות, היצע וביקוש, עקומת תמורה, גמישות הביקוש).
4. הבריאות כמוצר שוק, מאפייני הביקוש בשוק הבריאות והשוני מהשוק החופשי.
5. כשלי שוק הבריאות והתמודדות עמן.
6. התערבות הממשלה בתחום הבריאות. ההוצאה הלאומית לבריאות לאורך השנים ותחזיות לעתיד.
7. הסדרי התחשבות בין הגופים המבטחים לבין ספקי השירותים במערכת הבריאות הישראלית.
8. בקרת אשפוז ככלי להקצאת משאבים.
9. שוק ביטוח בריאות. רפואה ציבורית ורפואה פרטית.
10. תרופות וטכנולוגיות רפואיות (סל התרופות, מחסור, ביקוש לטכנולוגיות ותרופות).
11. החלטות מושכלות בשוק הבריאות. שיטת שונות לניתוח והערכה כלכלית של שירות בריאות.
12. כוח אדם ומשמעותו בכלכלת הבריאות. מקצועות הרפואה, הסיעוד ומקצועות בריאות נוספים - מגמות במערכת הבריאות הישראלית.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה לפי תקנון התוכנית.
- עמידה במבחן המסכם.

דרישות קדם

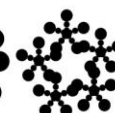
אין

ציין

מבחן מסכם. הציין בבחינה מהווה 100% מהציין הסופי. ציין עובר - 60 לפחות.

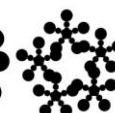
ספרות חובה

- בר עוז, א., בן-נון, ג., שורץ, ש. (2019) מערכת הבריאות על שולחן הניתוחים – 25 שנים לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, המכון הלאומי לחקר שירותי הבריאות ומדיניות הבריאות. <https://israelhpr.org.il/wp-content/uploads/2020/02/Book-Bin-nun-Shvarts-2019.pdf>
- בן-נון, ג., ואפק, א. (2009). אתיקה רפואית וכלכלת בריאות בעידן של מחסור. הרפואה, 144-148.
- בן-נון, ג., ברלוביץ, י., ושני, מ. (2020). מערכת הבריאות בישראל: מהדורה שלישית ומחודשת, הוצאת עם עובד
- דוידוביץ, נ., ולב, נ. (2024). מערכת הבריאות בישראל 2024: בין חוסן לאתגרים מתמשכים. דוח מצב המדינה: חברה, כלכלה ומדיניות 2024. מרכז טאוב, <https://www.taubcenter.org.il/wp-content/uploads/2025/01/Health-2024-HEB-1.pdf>
- קור דבידוביץ', פ., ובלנק, ר. (2019). מונחים בתחום הבריאות. מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 3-42, 53, 14

קריאת רשות

- טרכטנברג, מ. (2020). מערכת הבריאות על פרשת דרכים. מוסד שמואל נאמן למחקר מדיניות לאומית, 5-11, <https://www.neaman.org.il/wp-content/uploads/2024/02/The-Health-System-at-a-Roadcross.pdf>
- Barnea, R., Niv-Yagoda, A., & Weiss, Y. (2021). Changes in the activity levels and financing sources of Israel's private for-profit hospitals in the wake of reforms to the public-private divide. *Israel journal of health policy research*, 10(1), 1-9
- Filc, D., Rasooly, A., & Davidovitch, N. (2020). From public vs private to public/private mix in healthcare: Lessons from the Israeli and the Spanish cases. *Israel Journal of Health Policy Research*, 9, 31

מספר קורס 0162.3154

ניהול הטיפול באחיות

שיעור, 2 ש"ס

תשפ"ו, שנה ד', סמסטר א', יום ה'	מועד הקורס:
קבוצה 1- 14:00-16:00 ; קבוצה 2- 12:00-14:00	שעות:
מרצה: ד"ר רונן שגב	מרצה:
	דוא"ל: ronensegev@tauex.tau.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

מערכות בריאות מנוהלות כיום כארגונים עסקיים, המבוססים על מקורות הכנסה חיצוניים ונמדדים במאזנם התקציבי. התחרות, חוסר הודאות וההתפתחות הטכנולוגית המהירה בשירותי הבריאות מחד, והדגש על מתן טיפול איכותי ויעיל בעלויות מופחתות מאידך, הובילו לצורך בשינוי הגישה הניהולית-הטיפולית. מנהלים במערכות בריאות נדרשים לנהל ולהנהיג במקצוע מורכב הכולל קשרים עם פרטים וקבוצות. ניהול הטיפול בסיעוד (Nursing Case Management) הנו גישת טיפול המאפשרת מתן טיפול רציף, איכותי ויעיל על ידי צוות רב תחומי. ניהול הטיפול מיושם במגוון רחב של שירותי בריאות ומתמקד במטופל ובמשפחתו במטרה לשפר תוצאי בריאות, להגביר היענות לטיפול ולהפחית את עלויות הטיפול.

מטרת הקורס

רכישת ידע ופיתוח מיומנויות בניהול צוותים ובניהול הטיפול באוכלוסיות מטופלים מגוונות בשירותי הבריאות.

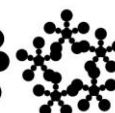
יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנט יהיה מסוגל:

- להבין מושגים בסיסיים, עקרונות וגישות במנהל ובניהול הטיפול בסיעוד
- להבין את התהליך הניהולי ומרכיביו
- להכיר את המודלים לניהול הטיפול בסיעוד
- לפתח מיומנויות לתפקידי ניהול תחיליים וליישם גישת ניהול הטיפול באוכלוסיות מטופלים מגוונות

שיטות ההוראה

- הרצאות
- ניתוחי מקרים ודיונים

- סרטים

דרישות הקורס

- הנוכחות חובה בכל השיעורים בהתאם לתקנון.
- קריאת ספרות רלוונטית בהתאם לנושאי השיעור, כמפורט בטבלה המצורפת.

דרישות קדם

- ציון עובר בקורסים הבאים:
- קבלת החלטות בסיעוד
- התנהגות מקצועית ותיאוריות בסיעוד

ציון

- מבחן מסכם - ציון עובר 60 לפחות.
- * החומר למבחן כולל את מצגות הקורס, החומר שנלמד בכיתה ואת קריאות החובה.

נושאי השיעור

1. מבוא: הגדרת מושגי יסוד
2. סגנונות מנהיגות, סגנונות ניהול, כוח ופוליטיקה, הובלת שינוי
3. מוטיבציה, תרבות ארגונית, קבוצות עבודה
4. ערוצי תקשורת וסוגיות בתקשורת ארגונית
5. לחץ ושחיקה
6. שיטות עבודה בסיעוד
7. תפקידים של מנהל הטיפול, רצף תלות-עצמאות בבריאות וחולי
8. תהליך ניהול הטיפול
9. כלים ליישום ניהול הטיפול
10. מודלים של ניהול הטיפול

ספרות חובה

לפי הפירוט הבא:

- ספרות חובה

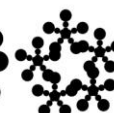
- אסכולות וגישות

○ בר-חיים, א. (עורך) (2004). התנהגות ארגונית. האוניברסיטה הפתוחה. כרך א', יח' 1, עמ' 13-24.

- מבוא לארגונים וסיווג מבנים ארגוניים

○ סמואל, י. (2012). ארגונים – מבוא לתורת הארגון. מהדורה שלישית. המכללה האקדמית גליל מערבי. כנרת, זמורה – ביתן, דביר. פרק 1 – התופעה הארגונית, עמ' 21-41, פרק 4 – מבנים ארגוניים – עמ' 77-114.

- תרבות ארגונית ואקלים שירות

- סמואל, י. (2012). ארגונים – מבוא לתורת הארגון. מהדורה שלישית. המכללה האקדמית גליל מערבי. כנרת, זמורה – ביתן, דביר. פרק 11 – תרבות ארגונית, עמ' 247-268.
- Ehrhart, K. H., Witt, L. A., Schneider, B. & Perry, S. J. (2011). Service employees give as they get: internal service as a moderator of the service climate–service outcomes link. *Journal of Applied Psychology*, 96(2), 423–431.
- תקשורת ארגונית
 - בר-חיים, א. (עורך) (2004). התנהגות ארגונית. האוניברסיטה הפתוחה. כרך ב', יח' 6, עמ' 75-120.
 - סמואל, י. (2012). ארגונים – מבוא לתורת הארגון. מהדורה שלישית. המכללה האקדמית גליל מערבי. כנרת, זמורה – ביתן, דביר. פרק 6 – תקשורת ומידע, עמ' 141-167.
 - Lord, H., Loveday, C., Moxham, L., & Fernandez, R. (2021). Effective communication is key to intensive care nurses' willingness to provide nursing care amidst the COVID-19 pandemic. *Intensive and Critical Care Nursing*, 62, 102946.
- קבוצות עבודה בארגונים
 - בר-חיים, א. (עורך) (2004). התנהגות ארגונית. האוניברסיטה הפתוחה. כרך ב', יח' 5, עמ' 48-53, 21-32, 9-15.
 - Bradley, H. B., Postlethwaite, B. E., Klotz, A. C., Hamdani, M. R., Brown, K. G. (2012). Reaping the benefits of task conflict in teams: the critical role of team psychological safety climate, *Journal of Applied Psychology*, 97 (1), 151–158.
- מנהיגות, כוח ועוצמה בארגונים
 - הובלת שינוי
 - אלדור, ל. (2023). מהי מנהיגות מהשטח (Leading by doing) וכיצד היא מעלה את מחוברות העובדים, את הפרודוקטיביות ואת איכות השירות? חידושים בניהול, 12, (אוניברסיטת תל-אביב הפקולטה לניהול), ע"מ 14-23.
 - בר-חיים, א. (עורך) (2015). התנהגות ארגונית. האוניברסיטה הפתוחה. כרך ג', יח' 11, ע"מ 145-197.
 - Medler-Liraz, H. & Kark, R. (2012). It takes three to tango: leadership and hostility in the service encounter, *The Leadership Quarterly*, 23, 81-93.
 - Huston, C.J. (2024) Leadership Roles and Management Functions in Nursing: Theory and Application (11th ed. Pp. 183-202). Wolters Kluwer.
- הנעת עובדים
 - בר-חיים, א. (עורך) (2004). התנהגות ארגונית. האוניברסיטה הפתוחה. כרך א', יח' 4, עמ' 193-234.
- לחץ ושחיקה
 - מאור, ר. וחמי, א. (2021). קשר בין לחץ בתפקיד, זהות מקצועית ושחיקה בקרב יועצות חינוכיות. היעוץ החינוכי, 23, 13-32.

- Restubog, S. L. D., Scott, K. L., & Zagenczyk, T. J. (2011). When distress hits home: the role of contextual factors and psychological distress in predicting employees' responses to abusive supervision. *Journal of Applied Psychology*, 96(4), 713-719.

• שיטות עבודה בסיעוד

- Berman, A., Snyder, S., & Frandsen, G. (2021). Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, process and practice (pp. 15-18). Pearson.
- Leonard, M., & Miller, E. (2012). *Nursing case management review and resource manual* (4 th ed., pp. 22-25). Silver Spring, MD: American Nurses Credentialing Center.
- Tahan, H.A. & Treiger, T.M. (2017). *CMSA core curriculum for case management* (3 rd ed, pp.10-18). Philadelphia: Wolters Kluwer.

• התפתחות היסטורית ותפקידים של מנהל הטיפול

• רצף תלות-עצמאות בבריאות וחולי

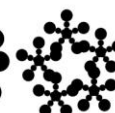
- Leonard, M., & Miller, E. (2012). *Nursing case management review and resource manual* (4 th ed., pp. 22-25). Silver Spring, MD: American Nurses Credentialing Center.
- Mullahy, C.M. (2017). *The case manager's handbook*. (6 th ed., pp.11-13). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.
- Tahan, H.A. & Treiger, T.M. (2017). *CMSA core curriculum for case management* (3 rd ed., pp.26-33). Philadelphia: Wolters Kluwer.
- Wang, S. Y., & Matthews, E. E. (2024). Benefits of the Modified Version of the Illness-Wellness Continuum Model for Nurse Education. *Nursing Science Quarterly*, 37(3), 278-283.

• תהליך ניהול הטיפול וכלים ליישום ניהול הטיפול

- Leonard, M., & Miller, E. (2012). *Nursing case management review and resource manual* (4 th ed., pp. 35-63; pp. 273-290). Silver Spring, MD: American Nurses Credentialing Center.
- Mullahy, C.M. (2017). *The case manager's handbook*. (6th ed., pp.33-127). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.
- Tahan, H.A. & Treiger, T.M. (2017). *CMSA core curriculum for case management* (3 rd ed., pp. 297-309). Philadelphia: Wolters Kluwer.

• מודלים לניהול הטיפול

- Mullahy, C.M. (2017). *The case manager's handbook*. (6 th ed., pp.163-181; pp. 209-232). Burlington, MA: Jones & Bartlett Learning.

מאמרים לקריאה מומלצת

- Tahan H. M. (2020). Essential Case Management Practices Amidst the Novel Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Crisis: Part 1: Tele-Case Management, Surge Capacity, Discharge Planning, and Transitions of Care. Professional Case Management, 25(5), 248–266. <https://doi.org/10.1097/NCM.0000000000000454>
- Tahan H. M. (2020). Essential Case Management Practices Amidst the Novel Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) Crisis: Part 2: End-of-Life Care, Workers' Compensation Case Management, Legal and Ethical Obligations, Remote Practice, and Resilience. Professional Case Management, 25(5), 267–284. <https://doi.org/10.1097/NCM.0000000000000455>
- Yu, Z., Gallant, A. J., Cassidy, C. E., Boulos, L., Macdonald, M., & Stevens, S. (2021). Case Management Models and Continuing Care: A Literature Review across nations, settings, approaches, and assessments. Home Health Care Management & Practice, 33(2), 96-107.

מספר קורס 0162.4101

אחיות ומשפט

מספר ש"ס 2

מועד הקורס: תשפ"ו, סמסטר א', ימי ה' בין השעות: 12:15-13:45 14:15-15:45
תוכנית תואר ראשון

shlomitz2@tauex.tau.ac.il

מרצה הקורס: ד"ר שלומית צוקרמן

שעות קבלה: יום ה' 15:45-16:45

רציונל:

ההיבטים המשפטיים של מקצוע האחיות מהווים חלק משמעותי בהתמודדות האחות בעבודתה היומיומית. הטיפול משלב עבודת צוות רב מקצועי סיעודי, רפואי ופארה רפואי, במסגרתו נתקל הצוות הסיעודי באתגרים ודילמות, רבים מהם בעלי היבטים חוקיים או משפטיים.

מטרות הקורס

הסטודנט ירכוש ידע בסיסי במבנה מערכת המשפט, סוגי הליכים וערכאות, מושגי יסוד, פסיקה עדכנית וחקיקה הרלוונטיים לעולם הבריאות בכלל והאחיות בפרט, יכיר עקרונות המשפט הנוגעים להסדרת המקצוע, אחריות האחיות. זכויות המטופל, היבטים משפטיים של הדרכה קלינית, ופעילות ועדות אתיקה.

יעדי הקורס

לסייע לסטודנט להתמודד עם אתגרים משפטיים וחוקיים העולים במסגרת העשייה הסיעודית היומיומית בבתי החולים ובקהילה.

שיטות הוראה

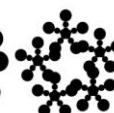
הרצאות ושיעורים: סינכרוניות - דיונים בכיתה, ב ZOOM; א-סינכרוניות - הרצאות מוקלטות ניתוח פסקי דין רלוונטיים.

הערכת הקורס

ציון 100%: מבחן רב ברירה

פירוט המפגשים ותכני הקורס

שבוע	תוכן	מרצה	הערות
1 30.10.25	מבוא למשפט- מבנה מערכת המשפט, ערכאות, סוגי הליכים, מושגי יסוד	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
2 6.11.25	חוקי בריאות: חוק יסוד כבוד האדם וחירותו, חוק יסוד חופש העיסוק, חוק ביטוח בריאות ממלכתי	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
3 13.11.25	הסדרת המקצוע: פקודת בריאות העם, פקודת הרופאים ותקנותיהם	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
4 20.11.25	מעמד הסטודנט והמדריך בהדרכה קלינית	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	השיעור ייערך בזום

5	27.11.25	פעולות סיעוד ופעולות חריגות	עו"ד עדי ליברטי	
6	4.12.25	זכויות המטופל- חוק זכויות החולה, פרטיות וסודיות	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
7	11.12.25	אחריות מקצועית- עוולת הרשלנות	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	השיעור ייערך בזום
8	18.12.25	אחריות מקצועית בדיסציפלינות מקצועיות: בריאות הציבור, מיילדות וגניקולוגיה	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
9	25.12.25	הסכמה וסירוב מדעת	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
10	1.1.26	מטופלים חסרי ישע: חוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופסות, יפוי כוח לעניינים רפואיים, תומך החלטות, מקבל החלטות זמני, יפוי כוח מתמשך	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	השיעור ייערך בזום
11	8.1.26	חוק החולה הנוטה למות והנחיות מקדימות	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
12	15.1.26	רישום ודיווח בסיעוד- ההיבט המשפטי	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	
13	22.1.25	מניעת הטרדה מינית, פעילות ועדות אתיקה	ד"ר שלומית צוקרמן עו"ד	

ספרות חובה

חוקי בריאות:

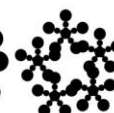
1. חוק יסוד כבוד האדם וחירותו – 1992
2. חוק יסוד חופש העיסוק, 1992
3. חוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד – 1994, פרק א, 1-2, פרק ב, 3-12

הסדרת המקצוע:

4. פקודת בריאות העם, 1940, סעיף 33
5. פקודת הרופאים (נוסח חדש), התשל"ז – 1976, סעיף 59.
6. תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א – 1981.
7. תקנות בריאות העם (עוסקים בסיעוד בבתי חולים), התשמ"ט – 1988.
8. תקנות הרופאים (כשירות לביצוע פעולות חריגות) התשס"א 2001
9. פעולות סיעוד ופעולות חריגות, מאי 2018
10. תקנות בריאות העם (אישור תואר מומחה בסיעוד), התשע"ד – 2013

פעולות סיעוד ופעולות חריגות

11. חוזר מנהל הסיעוד מס. 234/2025 - ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי של האחים והאחיות המוסמכים
12. חוזר מנהל האחיות מס' 239/2025 "ניהול טיפול תרופתי"

13. חוזר מינהל הסיעוד 152/2019 "תחומי עיסוק ופעילות של סטודנט לסיעוד המועסק במערך האשפוז והקהילה
14. חוזר מינהל הסיעוד 104/2014 "מתן היתר לביצוע פעולות סיעוד ופעולות חריגות המתווספות מעת לעת למסגרת העיסוק של אחיות מוסמכות"
15. חוזר מינהל הסיעוד 94/2012 "גבולות השימוש בפרוטוקולים טיפוליים על ידי אחיות מוסמכות"
16. חוזר מס' 43/2001 - פעולות סיעוד
17. חוזר מס' 45/01 - קובץ הנחיות לפעולות חריגות מהדורה רביעית מעודכנת
18. חתימת אחות וחתימת מיילדת (חוזר מינהל הסיעוד מס' 56)
19. חוזר מינהל הסיעוד מס' 110/2017 - הרחבת העוסקים בסיעוד תחומי עיסוק של אחות מעשית
20. חוזר מינהל הסיעוד מס' 96/2013 "מילוי הוראה רפואית, שניתנה על ידי סטוד'ר לרפואה, בשם רופא מורשה"
21. חוזר מינהל הסיעוד 94/2012 "גבולות השימוש בפרוטוקולים טיפוליים על ידי אחיות מוסמכות"
22. חוזר מינהל הסיעוד 56/2003 "חתימת אחות וחתימת מיילדת"
23. חוק העונשין (תיקון מספר 26) תש"ן 1989 (תיקון מספר 108) תשע"א 368 ד' (א) (ב) - חובת דיווח

זכויות המטופל

24. חוק זכויות החולה, התשנ"ו – 1996.
25. חוק הגנת הפרטיות – התשמ"א, 1981.
26. [הגנה על פרטיות מטופלים בהעברת מידע רפואי באמצעים דיגיטליים - סופי לפני הנגשה - 13.9.23](#)
27. חוזר מנכ"ל 6/2019 אמות מידה להפעלת שירות בריאות מרחוק (טלה-בריאות/טלה-רפואה) [files_circulars_mk_mk06_2019.pdf/Telemedicine](#)

אחריות מקצועית

28. פקודת הנזיקין, סעיף 35
29. [פסק הדין התקדימי בעניין המר](#),
30. פסיקה נוספת תפורט בהמשך

הסכמה וסירוב מדעת

31. חוק זכויות החולה 1996 סעיף 15
32. חוזר מינהל רפואה מס' 03/2014 - "הסכמה לקבלת דם"
33. [פסק הדין בעניין דעקה](#)
34. פסיקה בנושא הסכמה וסירוב תפורט בהמשך

מטופלים חסרי ישע

35. יפוי כח מתמשך [חוק הכשרות והאפוטרופסות](#) סעיף 32א-ה
36. תקנות הכשרות המשפטית והאפוטרופסות (קבלת החלטות נתמכות), התשפ"ד – 2024.
37. יפוי כוח לעניינים רפואיים חוק זכויות החולה סעיף 16 (טופס ד')
38. חוזר מינהל רפואה מס' 10/2006 – "מינוי אפוטרופוס על גופו של אדם ו/או רכושו במסגרת אשפוז ממושך"
39. תיקון מס' 16 לחוק זכויות החולה - מינוי בן משפחה כמקבל החלטות זמני לעניינים רפואיים 2024
40. [חוק החולה הנוטה למות](#) התשס"ו – 2005
41. חוזר המנהל הכללי מס' 7/2008 – " הנחיות ליישום חוק החולה הנוטה למות"

42. חוזר המנהל הכללי מס' 10/2018 – "הגבלה מכנית ובידוד מטופלים באשפוז פסיכיאטרי"
43. חוזר מינהל רפואה מס' 15/2009 – "נוהל להגבלה פיזית של מטופלים לצורך מתן טיפול רפואי"
44. חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 7) – תשס"ב, 2001.
45. תקנות בריאות העם (הודעה על חשש אלימות). התשל"ו – 1975
46. חוק למניעת אלימות במשפחה (יידוע בידי אנשי מקצוע בתחום הבריאות), התשס"ב, 2002.

רישום ודיווח

47. חוזר מנכ"ל 9/2019 אמות מידה לניהול רשומת מטופל במערכת הבריאות

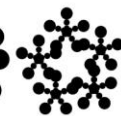
files.circulars.reg.mk09.2019.pdf

מניעת הטרדה מינית וועדות אתיקה

48. חוזר המנהל הכללי 2003/01- תקנות למניעת אלימות במשפחה (יידוע אנשי מקצוע בתחום הבריאות)
49. חוזר מנהל רפואה 17/ 2006- חובת ההודעה על נפגעי אלימות במשפחה, ניצול מיני והזנחה של קטינים וחסרי ישע

ספרות מומלצת:

1. [Examining Nursing Medical Malpractice Cases Related to Medications | ענבל ניהול סיכונים ברפואה](#)
2. [גורמים המשפיעים על דיווח טעויות בתרופות וכמעט טעויות בקרב צוות סיעודי : סקירה שיטתית בשיטות מעורבות - Factors influencing the reporting of medication errors and near misses among nurses: A systematic mixed methods review | ענבל ניהול סיכונים ברפואה](#)
3. [Copy-Pasting in Patients' Electronic Medical Records \(EMRs\): Use Judiciously and With Caution | ענבל ניהול סיכונים ברפואה](#)
4. [ענבל ניהול | A New Legal Standard for Medical Malpractice -סטנדרט משפטי חדש לרשלנות רפואית סיכונים ברפואה](#)
5. [זרקור 10 - צריך כפר לגדל ילד ? מתן טיפול רפואי לקטינה נשואה הרה בלא הסכמת הוריה? | ענבל ניהול סיכונים ברפואה](#)
6. [A study of error reporting by nurses: the significant impact of nursing team dynamics | ענבל ניהול -מחקר דיווח של אחיות ואחים על טעויות: ההשפעה המשמעותית של הדינמיקה של צוות הסיעוד סיכונים ברפואה](#)
7. [אילו תהליכי קבלת החלטות משמשים את צוות הסיעוד בהתחלה, ניטור והפסקה של השגחה צמודה? | ענבל ניהול סיכונים ברפואה - What Decision-Making Processes Are Used by Nurses in Initiating, Monitoring, and Ending One-to-One Observations? A Systematic Review](#)
8. [בבתי חולים: סקירה שיטתית \(Speaking up\) סיווג הגורמים המשפיעים על התנהגות של השמעת קול - Classification of influencing factors of speaking-up behavior in hospitals: a systematic review | ענבל ניהול סיכונים ברפואה](#)

9. [דוח הכנסת- 20 שנה ליישום חוק החולה הנוטה למות](#)
10. [ענבל ניהול סיכונים ברפואה | Malpractice in the Age of AI -רשלנות רפואית בעידן הבינה המלאכותית](#)
11. [פסק הדין בעניין קוהרי](#)
12. [פסיקת עליון בעניין פרדו נ' עזבון ד"ר חפץ](#)
13. [פסיקת העליון בעניין ואתורי נ' לניאדו](#)
14. [פרנגדס נ' הדסה](#)

הערה: ייתכנו שינויים בתכני ההרצאות לאור ההתקדמות במהלך הקורס

מספר הקורס 0162.4122

סמינר מחקר לאחים ואחיות

סמינר 4 ש"ס

מועד ההתנסות: תשפ"ו, שנה ד', סמסטר א' +ב'

מתאמת: פרופ' מירב בן נתן

מרכזות: פרופ' מירב בן נתן - RN, MBA, Ph.D

ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות
הלל יפה

דוא"ל: meraav@hy.health.gov.il

ד"ר אסנת גלברט RN, Ph.D
ביה"ס האקדמי לאחיות, שיבא
דוא"ל: osnat.gelbart@sheba.health.gov.il

ד"ר אלינור גנדלמן RN, Ph.D
ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות
'דינה'
דוא"ל: egendelman@clalit.org.il

ד"ר רחל שרבני RN, Ph.D
ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות
'וולפסון'
דוא"ל: shoonra@hotmail.com

ד"ר ויוולטה רוזני RN, Ph.D
ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות
'שיינברון'
דוא"ל: violetk@tlvmc.gov.il

ד"ר עירית שוורץ-אטיאס RN, Ph.D
ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות,
מאיר
דוא"ל: erits@clalit.org.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

אחות אקדמאית נדרשת לקדם את גוף הידע המקצועי וליישם את הטיפול תוך כדי עשייה מבוססת ראיות (Practice Evidence-Based), על כן מהלך הכשרתה מחייב הבנה והכרות ברמה תחילית של תכנון ויישום הליך מחקר.

מטרת הסמינר

פיתוח מיומנויות בסיסיות לעריכת מחקר.

יעדי הסמינר

- כתיבת הצעת מחקר
- איסוף וניתוח נתונים
- כתיבת ממצאים
- כתיבת דיון, מגבלות והמלצות

שיטות הוראה

- הוראה פרונטאלית במליאה או ב-ZOOM
- הנחייה בקבוצות
- הנחייה פרטנית

דרישות הקורס

- הנוכחות חובה בכל השיעורים והמפגשים הפרטניים בהתאם לתקנון.
- הגשת הצעת מחקר - תוגש עד 15.3.2026
- הגשת עבודה מסכמת - תוגש ביום של הפרזנטציה של סמינר מחקר בסמסטר ב'. מועד מדויק יפורסם בהמשך.

דרישת קדם

ציון עובר בקורסים:

- סטטיסטיקה ושיטות מחקר
- קריאה ביקורתית וכתובה מדעית

ציון

- הצעת המחקר: 30% (ציון עובר של הצעה הינו - 70)
- עבודת גמר: 60%
- סטודנט שיציג ביום הפרזנטציות יקבל בonus 10% מציונו הסופי בסמינר.
- נוכחות במפגשי ההנחיה עם מנחי סמינר המחקר הינה חובה, איחור בהגשת העבודות, אי הגעה ליום העיון של סמינר מחקר וכל היעדרות תגרור הורדה של 10% מהציון הסופי, על סמך שיקול דעתו של המנחה.
- במקרה של כישלון בהצעת המחקר, יש להגיש תיקון להצעה. אולם ראוי לדעת שהציון הסופי ירד ב - 10 נקודות.
- מרכזת סמינר המחקר רשאית להחליט על הגשת העבודה באופן פרטני או בזוגות.

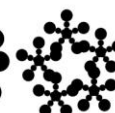
נושאי הסמינר

הסמינר מתוכנן על פי שלבי ביצוע עבודת מחקר. בכל אחד משלבי הסמינר יידונו ויתורגלו היבטים, מושגים וכלים הקשורים בשלבי המחקר.

- סמסטר א':

1. השלב המושגי:

- בחירת הנושא, וגיבוש הרציונל למחקר.
- ניסוח שאלת המחקר/ שאלות המחקר.
- ניסוח השערת המחקר/ השערות המחקר

2. גיבוש רקע תיאורטי:

- סקירת ספרות רלוונטית.
- הגדרת מסגרת תיאורטית/מושגית.

3. תכנון מערך המחקר:

- הגדרת אוכלוסיית היעד
- קביעת שיטות הדגימה
- קביעת דרכי איסוף הנתונים
- בניית כלי המחקר
- בחינת תוקף ומהימנות
- תכנון הליך המחקר
- עיבוד וניתוח הנתונים בכלים סטטיסטיים
- סמסטר ב':

4. איסוף נתוני המחקר והצגת הממצאים:

- סטטיסטיקה תיאורית (חובה)
- סטטיסטיקה היסקית (רשות)

5. דיון בממצאים והסקת מסקנות:

- פירוש – תיאור הממצאים והשוואתם לספרות
- מגבלות המחקר
- המלצות יישומיות

ספרות מומלצת

משיח איזנברג, מ'. (2015). *SPSS בדרך הקלה: יישומים סטטיסטיים במחשב בשיטת צעד אחר צעד*. הוצאות לומדון.

American Psychological Association. (2020). *Publication manual of the APA* (7th ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

Polit, D. F., & Beck, C. T. (2021). *Essentials of nursing research: Appraising evidence for nursing practice* (10th ed.). Lippincott Williams & Wilkins.

תאריך: _____

הערכת הצעת מחקר

שם הסטודנט/ית: _____

שם העבודה: _____

קריטריונים להערכה

6. מבוא - הצגת הנושא, חשיבות המחקר, רקע תיאורטי כתמיכה לרציונל ולניסוח שאלת והשערות המחקר (בהירות, קישור והבניה) (20%)

7. סקירת הספרות והמסגרת התיאורטית/ מושגית (רלבנטיות, קישור והבניה, עדכניות, והצגה ביקורתית) (30%)

8. השערת המחקר - שאלת המחקר, השערת המחקר ומשתני המחקר (ניסוח, קשר לרקע התיאורטי) (20%)

9. שיטות מחקר- מדגם, כלי המחקר, הליך המחקר, ניתוח הנתונים (20%)

10. כתיבה מדעית (עריכה ורישום מקורות) (10%)

סיכום חוות הדעת

חתימת המעריך: _____

ציון: _____

תאריך: _____

הערכת העבודה המסכמת

שם הסטודנט/ית: _____

שם העבודה: _____

קריטריונים להערכה

11. תקציר (5%)

12. מבוא: הצגת הנושא, חשיבות המחקר, רקע תיאורטי כתמיכה לרציונל ולניסוח שאלת והשערות המחקר (בהירות, קישור והבנייה) (5%)

13. סקירת הספרות והמסגרת התיאורטית/ מושגית (רלבנטיות, קישור והבניה, עדכניות, והצגה ביקורתית) (20%)

14. השערת המחקר - שאלת המחקר, השערת המחקר ומשתני המחקר (ניסוח, קשר לרקע התיאורטי) (5%)

15. שיטות מחקר - מדגם, כלי המחקר, הליך המחקר, ניתוח הנתונים (15%)

16. ממצאי המחקר: הצגת הממצאים (דיווח, לוחות, תרשימים) (20%)

17. דיון - דיון בממצאי המחקר, קישור לרקע התיאורטי, מגבלות, המלצות ותרומת המחקר (20%)

18. כתיבה מדעית ורשימת המקורות (10%)

חתימת המעריך: _____ ציון: _____

מספר קורס : 0162.4128

התנסות קלינית מתקדמת – חטיבה עליונה

התנסות, 24 ש"ס (336 שעות)

מועד
ההתנסות:

תשפ"ו, שנה ד', סמסטר ב', ימים ב' – ד'

מתאמת:

גב' קטיה דרוקמן - RN, MPHA ביה"ס האקדמי לאחיות, דינה

irit.Harpaz@sheba.health.gov.il	דוא"ל:	גב' אירית הרפז - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות, שיבא	ראשי החטיבה:
katyad@clalit.org.il	דוא"ל:	גב' קטיה דרוקמן - RN, MPHA ביה"ס האקדמי לאחיות, דינה	
sarirk@tlvmc.gov.il	דוא"ל:	גב' שרית קורנבלום - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות, שינברון	
galit@wns.gov.il	דוא"ל:	גב' גלית קוניק הופמן - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות, וולפסון	
Orita@hy.health.gov.il	דוא"ל:	גב' אורית עקריש - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות, פט מתיוס	
Sivan.zukerman@clalit.org.il	דוא"ל:	גב' סיון צוקרמן - RN, MA ביה"ס האקדמי לאחיות מאיר	

שעות קבלה: בתיאום מראש

רציונל

אחים ואחיות נדרשים לשליטה במגוון מיומנויות קליניות וניהוליות. ההתנסות הקלינית המתקדמת המתקיימת בחטיבת הלימודים המסכמת, מאפשרת לסטודנט מעבר הדרגתי, מכון ומונחה מתפקוד ברמה של 'לומד' לתפקוד מקצועי תחילי כ"אח/אחות מוסמך/ת".
בהתנסות זו, הסטודנט יעניק טיפול כוללני על בסיס ידע קליני רחב ויבצע מגוון מיומנויות קליניות וניהוליות לצורך רכישת שליטה בניהול הטיפול בקבוצת מטופלים בשיתוף צוות רב מקצועי.

מטרות ההתנסות

הסטודנט ינהל את הטיפול ב-3-4 מטופלים ברמת מורכבות קלה עד בינונית או ב-1-2 מטופלים ברמת מורכבות גבוהה.

יעדי ההתנסות הקלינית

הסטודנט:

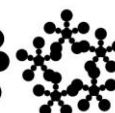
1. יציג התנהגות אישית ומקצועית הולמת.
 - ישמור על כבוד האדם וזכויותיו.
 - יקפיד על עקרונות הבטיחות.
 - יגדיר צרכים וציפיות מההתנסות באמצעות עריכת "חוזה לימודי" עם המדריך/ה הקליני/ת.
 - יכיר את המאפיינים הקליניים של המחלקה: ציוד, תמהיל התחלואה, מיומנויות שכיחות ותרופות בשימוש.
 - יכיר את המבנה הארגוני של המחלקה: אנשי הצוות, שיטות עבודה מקובלות, נהלים, רשומות.
 - יחזק ו/או ירכוש ידע ומיומנויות קליניות עד לביצוען ברמת בטיחות מרבית.
 - ישתתף בקבלת החלטות טיפוליות לגבי המטופלים שבאחריותו.
 - ישתתף בהרצאות ובדיונים הנערכים בשדה הקליני.
2. יעמיק ידע בתחום קליני נבחר וישפר את יכולת ההכללה, היישום והשיפוט המקצועי.
 - ישתתף בתוכניות להעשרת ידע בתחום הקליני.
 - יפגין שיקול דעת וסדר עדיפויות המבוססים על ידע עיוני וקליני.
 - יפעל להעשרת ידע של עמיתים ואנשי צוות בנושאים קליניים נבחרים.
3. ישפר תהליכי תקשורת בינאישית וירכוש מיומנויות תקשורת בארגון.
 - יצור קשר טיפולי עם מטופלים ומשפחות, תוך הבטחת זכויותיהם.
 - ישתלב כחבר בצוות על בסיס הערכה, כבוד ועזרה הדדית.
 - ייצג את המטופלים בפני צוות רב מקצועי במערך האשפוז ובקהילה.

שיטות הוראה

- ההדרכה הקלינית בהנחיה, בליווי ובפיקוח ישיר של המדריך/ה הקליני/ת.

דרישות ההתנסות

- נוכחות חובה בכל ימי ההתנסות והעשרה
- הערכה מעצבת באמצע ההתנסות.
- הערכה מסכמת בסוף ההתנסות.

דרישות קדם

- סיום כל תכנית הלימודים בכל חטיבות הלימוד האחרות.
- עמד בהצלחה בכל הקורסים הכלולים בתוכנית לימודים.

ציון על ההתנסות:

- הערכה מסכמת של ההתנסות הקלינית על ידי המדריך הקליני.
- נדרש ציון עובר של 70 בהערכת ההתנסות.

ספרות חובה

תקנות ונהלים עדכניים של מנהל האחיות והרפואה.

Buss, J.L., & Durkin, M.T. (Eds.) (2025). *Nursing 2025-2026 Drug Handbook* (45th ed.). Philadelphia, PA: Wolters.

Hinkle, J.L., Cheever, K.H., Overbaugh, K.J., & Bradley, C.E. (2021). *Brunner & Suddarth's Textbook of Medical Surgical Nursing* (15th ed.). Philadelphia, PA: Lippincott, Williams & Wilkins

מספר קורס : 0162.3161/2

פרויקט קידום בריאות - התנסות קלינית

7.5 ש"ס

מועד הקורס: תשפ"ו, שנה ג' סמסטר ב' / שנה ד' סמסטר א'

מתאמת הקורס:

סיון קרמני RN, BA : דוא"ל : sivanka@tlvmc.gov.il

ביה"ס האקדמי לאחיות שיינברון איכילוב

מרכזות התחום בבתי הספר:

דוא"ל

ayelet.bouxbaumtal@health.gov.il

:

איילת בוקסבאום טל RN

ביה"ס האקדמי לאחיות ע"ש זיוה טל, שיבא תל השומר

דוא"ל

kerenhon@clalit.org.il

:

קרן הוניג שיליאן - RN, M.ENS

כללית האקדמיה לאחיות, קמפוס רבין (דינה)

דוא"ל

eti@wns.gov.il

:

ד"ר אתי בצלאל PhD RN

ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות ע"ש א.וולפסון

דוא"ל

oritak@hy.health.gov.il

:

אורית ערקיש RN MA

ביה"ס האקדמי לאחים ואחיות - המרכז הרפואי הלל יפה

דוא"ל

orasamuel@mail.huji.ac.il

:

אורה סמואל RN MA

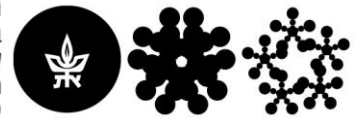
כללית האקדמיה לאחיות, קמפוס מאיר

רציונל

קידום בריאות הינו אחד הרכיבים המהותיים בכל אינטראקציה טיפולית. לפיכך יש חשיבות בפיתוח מיומנויות של קידום בריאות בקרב אנשי מקצועות הבריאות, בייחוד האחים והאחיות. הקורס הנוכחי מאפשר ללמוד ולתרגל מיומנויות של קידום בריאות בקרב אוכלוסיות ייחודיות בחברה הישראלית.

מטרות הקורס

- זיהוי צורך קידום בריאות של אוכלוסייה ייחודית
- תיאור רמת האוריינות הבריאותית של האוכלוסייה הייחודית
- קביעת מטרה מקדמת בריאות בהתאם לצורך שזוהה
- פיתוח מסר מקדם בריאות בהתאם לצורך שזוהה
- יישום תוכנית לקידום בריאות באוכלוסייה ייחודית נבחרת

יעדי הקורס

בסיום הקורס הסטודנטים יהיו מסוגלים:

- לאמוד פרופיל בריאותי קהילתי
- לבחור ולהגדיר צרכי קידום בריאות תוך נימוק הבחירה (שכיחות התופעה, דחיפות, מידת סיכון)
- לקבוע מטרות ברות הישג לקידום בריאות
- להציע תוכנית להשגת המטרות בהתאם לצורך הנבחר, תוך קביעת קריטריונים להערכתה מבחינת התהליך והתוצאה
- ליישם תוכנית לקידום בריאות

שיטות הוראה

- הרצאות פרונטליות
- סיורים ומפגשים בשדה הקליני
- הנחיית קבוצות בביצוע המטלות
- למידה עצמית

למידה עיונית (7 שעות):

- חידוד עקרונות לפיתוח ותכנון התערבויות קהילתיות והתאמתם לשדה הנבחר
- צרכי בריאות והתנהגויות קידום בריאות בקרב אוכלוסיות שונות בקהילה

התנסות קלינית (96 שעות):

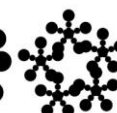
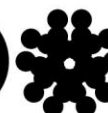
- מפגשים עם אוכלוסייה נבחרת במסגרות שונות בקהילה
- היכרות עם הקבוצה הנבחרת ואומדן האוכלוסייה הייחודית
- אבחון קהילתי מכון למטרת פרויקט ההתערבות יישום תוכנית לקידום בריאות
- הצגת הפרויקט לעמיתים

דרישות הקורס

- חובת נוכחות בכל המפגשים (מפגשים עם מנחות הקורס, עם אוכלוסיית היעד, עבודה בקבוצות)
- השלמת שעות היעדרות תעשה על ידי פעילות נוספת בשטח או על ידי מטלה אקדמית (נספח 4), לשיקול דעתה של המדריכה וראש החטיבה.
- היעדרות מעל 20% - מהווה כישלון בהתנסות הקלינית.
- למידה עצמית והגשת מטלות.
- הצגת פרויקט סופי בהתאם למסגרת שתקבע ע"י מרכזת התחום בבית הספר.
- ציון עובר בקורס 70

דרישות קדם

- ציון עובר בקורס קידום בריאות, שנה ב'

הערכת הקורס

ציון עובר (70) בכל אחד מהמרכיבים הבאים:

- ציון קבוצתי - הצעה לתוכנית התערבות המבוססת על אבחון קהילתי – 40% מהציון הסופי (נספח מספר 1).
- ציון קבוצתי – ביצוע ההתערבות והצגתה - 40% מהציון הסופי (נספחים מספר 2,3).
- ציון אישי - השתתפות פעילה בכל שלבי הפרויקט - 20%.

פירוט המפגשים ותכני הקורס - יעודכן עבור כל בית הספר באתר הקורס

ספרות חובה

1. בראון אפל, א., דאוד, נ., לוין זמיר, ד. (2016). קידום בריאות מתאוריה למעשה. דיונון מבית פרובוק.
2. Berman, A., Snyder, S.J., & Frandsen, G. (2021). *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, Process and Practice*. (11th Ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson.

ספרות מומלצת

Stanhope, M., & Lancaster, J. (2024). **Public health nursing: Population-centered health care in the community** (11th ed.). Elsevier.

